

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za imo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane po-
sitna enostopna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 102.

Sreda, 21. decembra 1932.

Leto VII.

Eduard Bernstein

Iz Berlina javljajo, da je umrl v nedeljo, dne 18. t. m. socialno-demokratski teoretičar Eduard Bernstein, ki so ga imenovali revizionista. Star je bil 83 let. Rojen je bil Bernstein dne 6. januarja 1850 v Berlinu. Stran-ki je pristopil leta 1872. Sodeloval je pri Kautskyjevi reviji »Neue Zeit« ter je bil tudi sicer jako plodovit so-
cialistični pisatelj. Državni poslanec je bil od leta 1902 do 1908. Socialno-demokratska stranka, zlasti pa stro-
kovne organizacije so vedno jako ce-
nile njegovo sodelovanje. Dalje časa
pred letom 1901 se je Bernstein mu-
dil v Londonu, kjer se je navzel ta-
kozvane angleške taktike. Z reviz-
ionizmom k zmagi. In v Nemčiji je
postal potem voditelj revizionistične
smeri v socialno-demokratski stran-
ki.

Urejeval je potem dolgo let »So-
zialistische Monatshefte«, v katerih
je objavil mnogo, mnogo razprav k
aktualnim vprašanjem in pa nekaj
časa »Dokumente des Sozialismus«,
v katerih je objavljaj vsebino vseh
važnejših socialno-političnih publika-
cij po vsem svetu.

Bernstein je bil revizionist. Tako
pravimo. Hvaležni pa moramo biti
njegovemu duhovitemu razpravljanju
o vseh političnih problemih, ker so te
njegove razprave silno velikega po-
mena za socialistično gibanje po vseh
onih deželah, kjer socialisti politično
že odločajo. Njegove teoretične raz-
prave so bile nauk desetletja. Kljub
temu pa je Bernstein priznaval so-
cialistična načela in jim je ostal zvest.
Nemška socialna demokracija je
z njim izgubila moža, ki je desetletja
kresal pojme. Svojo moč, svojo za-
vest in spoznanje ima zahvaliti tudi
njemu!

Nemški kancler je govoril.

V četrtek je govoril kancler
Schleicher po radiju svoj programni
govor. Njegov govor je bil pomirljiv,
ne žaljiv. V svojih izjavah se je do-
taknil vseh perečih vprašanj ter izja-
vil, da noče prinašati meča, ampak le
mir. Odklanjal je dogmatičnost ter
naglašal politično realnost; dati ho-
če parlamentu, kar mu gre, toda tudi
parlament mora dati njemu in državi,
kar potrebuje. Najpomembnejša je
njegova izjava glede mladine. To je
treba privedi nazaj k državi, kar po-
meni toliko, kakor duh nemške skup-
nosti, ki je prevela Nemčijo leta
1914. General Schleicher želi vzgojiti
uniformirano Nemčijo, kar popolno-
ma odgovarja njegovemu poklicu in
vlogi v dosedanjih politiki.

Govor nemškega kanclerja je bil
miroljuben, poln koncesij z eno za-
hvalo, da dvigne duh nemštva in —
militarizma. Koncept, ki ga je v tem
govoru razvil general Scheicher, ni
nov, ker se je pripravljaj nanj.

Naredbe zoper teror in proti ča-
sopisju je nemška vlada dne 17. t. m.
sklenila razveljaviti s pridržkom, da
se ne ponove več teroristične akcije.
Obenem bo vlada izdala novo nare-
dbo, ki bo vlado opravičevala, da na-
redbi zopet izvaja. V veljavi pa osta-
nejo kazenske določbe glede obreko-
vanja, zmerjanja in napadov na dr-
žavnega predsednika, glede žalitve
državne oblike, državnih barv in
obrambene sile. Tudi društvena svo-
boda se olajša.

Padec francoske vlade

so povzročili socialisti. — Novo vlado je sestavil Paul Boncour.

Herriotova vlada je bila manjšin-
ska ter je računala na indirektno po-
moč drugih strank, tako tudi sociali-
stične stranke. V vprašanju, kakor
so vojni dolгови, pa socialisti ne mo-
rejo popuščati, ker so načelno proti
plačevanju vojnih dolgov. Nezaupni-
ca vladi z odklonitvijo vladnega pred-
loga, da se decemberski obrok plača
Ameriki, torej ni pravzaprav nezaup-
nica Herriotu, marveč socialistično
načelno stališče in protest proti ne-
popustljivosti v Washingtonu, da si
bodo nacionalisti vprašanje eksploa-
tirali v svoje nacionalno-šovinistične
namene.

Francija se je s tem podala na
pot izolacije. Glasovanje pa je poka-
zalo, da zbornica ne odobrava stali-
šča vlade. Proti vladi je glasovalo
402 poslancev, za vlado pa le 180. V
sredo zjutraj ob 6. uri je vlada poda-
la ostavko.

Herriot je nastopil predsedništvo
vlade šele meseca junija letos.

Nova francoska vlada.

Paul Boncour je sestavil dne 18.
decembra novo francosko vlado. V
vladi so:

Predsednik vlade in zunanji minister
Paul Boncour; podpredsednik vlade in pr-
vosodje Abel Gardey; notranje ministrstvo

Chautemps; finančno ministrstvo Cheron;
mornariško ministrstvo Leygue; vojni mi-
nistrstvo Daladier; letalsko ministrstvo
Painlevé; ministrstvo narodne vzgoje Mon-
zie; trgovinsko ministrstvo Durand; delovno
ministrstvo Dalimier; ministrstvo za javna
dela Bonnet; ministrstvo za narodno zdrav-
je Danielu; pošto ministrstvo Eynac; kme-
tijsko ministrstvo Queuille; ministrstvo za
trg, mornarico Mayer; kolonialno minist-
rstvo Sarraut; pokojninsko ministrstvo Miel-
let.

V novi vladi je 17 ministrov in 12
državnih podtajnikov. Pet ministrov
in pet podtajnikov je bilo že v Her-
riotovi vladi. Od teh pripada 18 ra-
dikalno-socialistični stranki (Herriot),
4 levemu centru, 2 socialnim re-
publikancem in 4 neodvisnim levi-
čarjem.

Nova vlada poda v četrtek svojo
deklaracijo. V javnosti je bila spre-
jeta nova vlada z deljenimi občutki.
Nadaljevala bo Herriotovo politiko,
izvzemši vojne dolgov.

Socialisti in nova francoska vlada.

Nova francoska vlada je manjšin-
ska, socialisti so pa obljubili, da jo
bodo podpirali v socialno-političnih,
mirovnem in razorožitvenem vpraša-
nju. Meščanska vlada bo morala vo-
diti delavstvu prijazno politiko, če
bo hotela vladati.

Demokracija koraka.

(Iz razgovora z Masarykom.)

Verujem v demokracijo. Demo-
kracija je edina neizumljiva sila, ki
poživlja splošni in politični svet ter
bo za pravice se borečim narodom
končno prinesla zmagu...

O krizi demokracije ni mogoče
govoriti, ona se le bori proti smerem,
ki se je branijo. Izid te borbe me ne
skrbi... Po etapah zmaguje demo-
kracija...

Demokracija prihaja. Sile proti
njej jo hočejo ovirati, so ostanki iz
stare dobe, ki demokracijo ovirajo,
a je ne preprečijo...

Skoraj ne razumem, da ne more-
mo doumeti zgodovinskih dogodkov.
Kaj vse se je zgodilo v kratki dobi.
Ali ni vse to zgodovinski proces. Tri
caristične države, namreč Rusija,
Nemčija in Avstrija, teokratske mon-
arhije so se sesule. In naj se presoja
ta dogodek kakorkoli, podlegle so
končno le demokratični ideji. Posula
teh držav ni vojna, ampak v zvezi z
vojno naraščajoča demokratična ide-
ja je povzročila katastrofo teh treh
teokracij. Če je bila demokracija
zmožna, da je obračunala s temi
ostanki minulosti, bo premagala tudi
druge pojave in naj nastopajo v ka-
kršnikoli obliki...

Zločinski fašistični napad na veletrgovino Gerngross na Dunaju.

V nedeljo so bile na Dunaju trgo-
vine odprte. Tako tudi veletrgovina
Gerngross, v kateri je prostora za
več tisoč strank. Nacionalni sociali-
sti so to priliko porabili in na pet-
najstih krajih nastavili bombe s
smrdljivim plinom in plinom za solze.
Plin se je razlival po ogromnih pro-
storih, čim je kdo stekleno cev strl,
ki je bila položena na tleh. Jedki duh
je zbudil sum, da je nastal požar in
nastala je silna zmešnjava in beg ter
beganje po prostranih prostorih in
nadstropjih veletrgovine. Vse je drlo
proti izhodom. Plin se je razširil v
taki množini, da se je mnogo oseb
onesvestilo in je pretila nevarnost,

Da. Kljub fašizmu in sovjetski di-
ktaturi. Tudi fašizem in sovjeti ne bo-
do imeli poguma, vladati brez demo-
kracije, brez koncesij demokraciji.
Tudi fašizem mora dati parlamentu
pravice in to je pravica narodu, če-
sar ne smemo prezreti. O sovjetih pa
celo mislim, da imajo mnogo preveč
parlamentarizma, čeprav se ga bra-
nijo...

Parlamentarizem danes kritizira-
jo. Temu so krive splošne gospodar-
ske razmere, ki zadevajo vse narode
in dežele. Zaradi vedno novih bre-
men je to. Postranskega pomena je
reformiranje parlamentarizma. Po-
trebne so pač časi potrebne reforme,
ne pa odprava parlamentarizma.
Brez parlamenta ne more obstojati
nobena oblika države; tudi fašistična
ne...

Demokrati morajo demokratično
živeti, ne samo v parlamentu, ne le
kot zastopniki v raznih korporacijah,
marveč uvesti morajo demokratično
življenje v družbi, v rodbini, v svo-
jem obratu, vse življenje morajo iz-
polniti z npravnostjo silo demokraci-
je, to je pot, če se hočemo približati
idealu demokracije.

da se zaduše. Enake atentate so pri-
redili tudi po drugih delih mesta. Ta-
ko na primer v veletrgovini Krup-
nik.

To je višek sadizma in surovosti.
Zahvaliti se je le. previdnemu posre-
dovanju in naglemu pojasnilu zadeve,
da se ni pripetila grozovitejša nesre-
ča v paniki.

Atentatorji so pobegnili. Aretira-
na sta bila takoj dva osumljenca, po-
noči pa še okoli 30 oseb pri preiskavi
po fašističnih domovih.

Širite naš list!

Od bede k blago- stanju.

Posnetek iz govora ministra v dveh
angleških delavskih vladah Toma
šca v Beogradu.

(Konec.)

Napad bankirjev na angleško delav- sko vlado.

Delavci na Angleškem so bili do-
slej dvakrat na vladi. V obeh vladah
sem bil, kakor pravimo pri nas, kabi-
netni minister. Delavskima vladama
na Angleškem so nasprotniki podti-
kali, da nimata potrebnega poznanja
finančnih razmer in zunanje politike.
Kljub temu smo pa bili mi tisti, ki
smo povečali angleški prestiž v med-
narodni politiki. Kar se pa tiče po-
znavanja finančnih razmer, smo bili
zopet mi tisti, ki smo zvišali plače in
nezaposlenost zmanjšali. Mi smo skr-
beli za to, da nezaposlenemu delav-
cu ni manjkalo to, kar je potreboval
za življenje. In tako politiko bomo
vodili, ko zopet pridemo na vlado.
Od take politike ne bo odnehala no-
bena delavska vlada. In če ne mo-
remo, da skrbimo za nezaposlene de-
lavce, potem tudi ni vredno, da osta-
nemo na vladi. Zadnja vlada, ki je
nastopila 1929 in odstopila 1931, ni
odstopila zaradi svojega dela, am-
pak zaradi tega, ker so finančniki re-
kli, da moramo prenehati s podpira-
njem nezaposlenih delavcev. Tisti
ljudje torej, ki so nas prisilili, da smo
plačali 20 milijonov šilingov za poso-
jenih 11 milijonov po vrednosti in so
na račun mednarodnih financ oropali
angleški narod za tisoče milijonov
funtov, so nas sedaj silili, da vzamemo
nezaposlenim zadnjo skorjo kruha.
Grozili so in oslabili vrednost denar-
ja, da je morala delavska vlada pasti.
Trdno smo pa odločeni, da bo bodo-
ča delavska vlada v Angliji — in na-
njo ne bo treba dolgo čakati — en-
krat za vselej obračunala z bankirji.
Velike kreditne ustanove v državi
postanejo državne, pridejo v roke dr-
žave ter ne bodo več v rokah privat-
nih oseb in mednarodnih finančnikov.
Banke postanejo državne ustanove. In
tedaj ne bo več mogoče nikomur in
tudi ne mednarodnim finančnikom, da
se vmešavajo v angleške zadeve.

Strah pred bankirji je minil.

Sedaj pa še nekaj besed o bodo-
nosti. Pri zadnjih volitvah se je an-
gleški narod zbal, da namerava de-
lavska vlada voditi politiko denarne
inflacije, do velikega padca vrednosti
denarja in imetja tako, kakor je to
bilo v Nemčiji. To je bila najbolj ne-
poštena borba, ki so se je nasprotniki
poslužili, ali ipak je vplivala. Libe-
ralna stranka se je razen tega pro-
dala, sicer ne trdim, da je to storila
namenoma, ampak zgodilo se je. Na
žalost so tudi naši lastni ljudje zapu-
stili stranko iz strahu pred močjo
bankirjev. Toda angleški narod se je
jel prav kmalu zavedati. Imeli smo
že več dopolnilnih volitev. In pri
vseh teh dopolnilnih volitvah so de-
lavci glasovali za svoje kandidate ter
jih izvolili z velikimi večinami. Angli-
ja se je zopet zavedala, in če bi tudi
prav kmalu imeli nove volitve, bo
delavska stranka zmagala. Nemogoče
je ustaviti naraščanje stranke, ki ve-
ruje v svobodo vsakega človeka in
vsake žene; stranke, ki veruje v res-
nico, stranke, ki dela za to, da nudi
priliko vsakemu človeku in vsaki že-
ni, da na tem svetu uživa vse, kar je
na njem najboljšega in najlepšega, da
bo vse to na razpolago onim, ki so
svet ustvarili, to je delavcem. Oni, ki
s svojim delom ustvarjajo, naj tudi
sadove tega dela uživajo. Stranka s

takimi idejami ne more podleči. Ta stranka bo rasla in mi bomo dokazali, da hočemo ustvariti svet boljši, kakor je in kakor je bil doslej.

Družba svobodnih delavcev.

In sedaj še nekaj besed o splošnem položaju na svetu. Od vojne sem se je izvršila ogromna izpopolnitev strojev, v prometu in v vsem drugem. Ta izpopolnitev ustvarja svet manjši in manjši. Svet poka od bogastva. Bogastva je toliko, da morajo v Braziliji metati kavo, na Angleškem pa ribe v morje. Vsaka država ima možnost, da prideluje mnogo. Namesto v blagostanju pa živimo mi v strašni bedi s 30 milijoni nezaposlenih (neglede na svoje). Zakaj? Mi v Evropi smo se vrnili k politiki srednjega veka. Namesto da bi bilo življenje svobodnejše, so vladajoči pogнали narode v vojne. Vsaka država se je ogradila s carinskimi mejami in trdnjavo. Ni mogla sreča v življenju, dokler ti in oni narodi menijo, da so jim drugi sovražniki. Smatramo vse ljudi za prijatelje, otvorimo kanale trgovini, dajmo človeku možnost, da pojde svobodno po svetu iz kraja v kraj. Za zlo, ki danes obstoja, pa delavci niso zakrivali. Bankirji so odgovorni, da je narod obubožal, dočim so oni obogatili. Vlade pod njihovim vplivom so odgovorne, ker ničesar ne ukrenejo proti zlu. Pripovedujejo nam samo, da smo mi nepraktični in sanjači, toda oni so z delom dokazali, da njih vlada prinaša nesrečo. Svet propada v bedi zaradi neumnosti in njihovega izkoriščanja. Uporabljajo te nauke v splošno korist, zahtevamo centralizacijo in socializacijo vseh pomočkov za proizvodnjo, prijateljstvo med narodi, svoboden promet z blagom namesto carinskih ograj, in kar je najglavnejše: da bodo svobodni demokratični narodi v svoji celoti lastniki proizvodnih pomočkov. Oni sami bodo znali te najbolj uporabiti. To je v bistvu socializem. Živimo sedaj v blatu. Ali to ni potrebno. Če pametno uporabimo svoje bogastvo in svojo proizvodnjo silo, more postati svet čist in lep. Najprej je treba pogledati, kaj narod v celoti potrebuje, in potem tem potrebam ustreči s splošnim delom potom skupnih pomočkov za proizvodnjo. Brez take bratske zajednice svet ne bo mogel postati srečen. Samo taka svobodna zajednica svojine in dela bo osrečila vsako bitje, ki živi in mu bo tudi nudila vse lepote življenja. To je ono, zaradi česar socializem obstoja in kar želi.

Poslušalci so pojasnjevanja sodruge Šoa neprestano odobrvali z burnimi ovacijami ter želeli angleškemu sodrugom, da čimprej nastopijo tretjo vlado na Angleškem s svojo veliko parlamentarno večino.

Po »Rad. Nov.«, Beograd.

Požar in potres v pohujšani dolini šentflorjanski v letu 1932. pr. Kr.

Pravljica iz pradavnih časov.

(Po starih zapiskih posnel Osat.)

Gospod Bog Oče je iz nebes opazoval s svojim velikim daljnogledom dogajanje po stvarstvu. Gledal je razvano Evropo, bedno Ameriko, Indijo, Kitajsko, Afriko in je obupan vzdiknil: »Joj, sam satan je zavlada mojemu svetu!«

Tedaj je pristopil k njemu nebeščan Ivan Cankar in ga poprosil: »Daj, Bog Oče, poglej še v dolino šentflorjansko in v mojo ljubljeno Ljubljano!« Bog Oče je nameril daljnogled proti Ljubljani, pa se je tako prestrašil, da mu je zletel daljnogled iz rok in komaj je kričnil: »Grmada gor!« Cankar prebledi, se zasuce in ... najhitrejši angel ga ponese na zemljo, v Ljubljano. Tik pred Novo založbo se je znašel Cankar na trdnih tleh. »Joj, hudiča,« sikne in — Marijin trg. Na sredi gori velikanska grmada, hrsti in preti. Plamen poljubljaj Prešernov spomenik. Krog cerkve vse črno črnih ljudi. Na drugi strani velikanski kupi knjig, ki zapirajo Wolfovo ulico. Pri slednjem kupu je privezan še živeči grešnik. Čuje se

Rudarsko zavarovanje na robu propada.

V petih letih bo vsega konec.

Dolgotrajna kriza v naši premogovni industriji ni delavstvo samo gospodarsko najtežje zadela, temveč je obenem privedla vso rudarsko zavarovanje v tako težak finančni položaj, da niso danes ogrožene samo dajatve, temveč celo obstoj zavarovanja samega. Omeniti je pri tem predvsem dve stvari, kateri sta poleg obstoječe krize so krivi na propadanju tega zavarovanja, to je: prvič, nepravilna matematična podlaga, katera je bila z novim pravilnikom od dne 1. jan. 1925 uveljavljena. Prispevki ne odgovarjajo dajatvam, ako vpoštevamo prej pridobljene članske pravice starih članov. Manjka kritje in kapitalnih rezerv ni, drugič pa je racionalizacija dela v rudnikih, radi katere je bilo veliko število delavstva odpuščenega iz službe, povzročila, da so prispevki za zavarovanje silno nazadovale.

Kljub temu, da se je delavstvo potom svojih organizacij in svojega zastopstva v upravnem odboru Glavne bratovske skladnice že od početka trudilo, da se postavi zavarovanje zoper starost in onemoglost na realna tla, se ni ukrenilo do danes ničesar, čeprav se je že vršilo nešteto anket in konferenc, kakor to, da se je delovna doba dvignila od 30 na 40 let, ne glede na starost, da so se prispevki povišali od prvotnih 7% na sedaj tričetrtinsko 12% in enočetrtinsko pa na 8%, pri čemur so se še mogle pred 1. jan. 1925 pridobljene pravice valorizirati napram takratni zavarovani mezdji, kar v bistvu ni nič drugega, kakor znižanje pokojnin v svrhu sanacije pokojninske blagajne, ne da bi bil ta namen s tem dosežen, kar bomo iz spodaj navedenih števil razvideli.

Sedaj pogledimo najprej gibanje zavarovanih članov. Teh je bilo koncem leta:

1925	16.666
1926	14.420
1927	13.890
1928	14.306
1929	15.578
1930	11.592
1931	12.853

in koncem avgusta meseca 1932 pa še samo 10.009 zavarovanih članov.

Temu nasprotno so se pa upokojitve vedno bolj množile. Čim večje so bile redukcije bodisi vsled krize ali racionalizacije, tem več rudarjev je prišlo v zelo mnogih slučajih predčasno v pokoj. Tako vidimo, da se je število upokojenec, vdov in sirot po novem pravilniku, to je od 1. jan. 1925 od 0 dvignilo do konca avgusta meseca t. l. na 1837 upokojenec, 436 vdov in 544 sirot, kar znaša skupaj 2819 oseb. Po starih pravilih pa je bilo do dne 31. dec. 1924 1427 upokojenec, 1389 vdov, in 892 sirot, kar znaša skupaj 3708 oseb. Iz tega je razvidno, da je število upokojenec v razdobju ne celih 8 let, visoko preseglo število upokojenec pred 1. jan. 1925 za razdobje 30 let. Te številke so torej najboljši dokaz za gospodarske in socialne razmere našega rudarskega in plavžarskega delavstva za predvojno in povojno dobo.

Sedaj pa pogledimo še finančno stran pokojninske blagajne same. Čisto premoženje je znašalo koncem leta 1931 Din 15.673.769.—. Mesečni predpis prispevka za mesec avgust t. l. je znašal pri 10.009 zava-

rovanih članih še samo Din 1.008.329, drugi dohodki Din 8.870, je skupaj Din 1.017.199. Izdatki pa znašajo: na pokojninah Din 1.122.936, na odpravninah Din 3.233, upravni in drugi stroški Din 14.255, je skupaj izdatkov Din 1.140.425, kar znači primanjkljaj samo v avgustu mesecu Din 123.225. Torej samo v enem mesecu Din 123.225. Ako vzamemo svinčnik v roke in računamo, pa recimo, da bi stanje z 31. avgustom t. l. ostalo tudi v naprej neizpremenjeno, bi znašal letni primanjkljaj Din 1.478.700 ali v 10 letih 14.787.000 Din, kar bi pomenilo popolno porabo obstoječega premoženja, če vštujemo še obresti.

Ker pa z neizpremenjenim stanjem ne moremo računati, ker nam konjunkturi, racionalizaciji in starostni barometer rudarjev kažejo, da se bo penjalo število upokojenec, vdov in sirot vedno višje, med tem ko bo število zavarovanih članov še padalo, in bodo s tem v zvezi naravno padali tudi prispevki, lahko z vso upravičenostjo trdimo, da, ako se v pogledu vprašanja sanacije pokojninskega zavarovanja ne bo skoro nekaj ukrenilo, potem bo to zavarovanje v 5 letih popolnoma skrahiralo in zastoj bodo vse velike žrtve, ki jih doprinesejo sedaj aktivni člani rudarji in plavžarji v obliki prispevkov, v pričakovanju uresničenja svojih nadej za starost.

Zato je skrajni čas, da merodajni krogi, kateri nosijo odgovornost za to, to vprašanje čimprej pravilno rešijo v interesu prizadetih zavarovancev.

Zarota v Argentini.

Argentinska vlada je izdala oklic, v katerem govori o široki zaroti, ki je imela namen vlado in odlične osebe pomoriti, javna poslopja porušiti in narod vznemirjati. Po preiskavi v radikalni stranki so zaprli večje število bivših ministrov in bivšega predsednika Irogoyena, ki bodo deportirani.

Robert Blum, njegova 125 letnica rojstva. Robert Blum je bil rojen v Kölnu. Postal je v Lipskem voditelj demokratično mislečega meščanstva in je bil izvoljen v frankfurtski državni zbor, kjer je vodil levo krilo, neoziraje se na demagoške parole proti fevdalizmu in za zedinjenje Nemčije. Leta 1848 je bila februarjska revolucija v Parizu, kateri je sledil marčevski gibanje v Nemčiji, v Avstriji pa je padel Metternichov sistem. Takrat je parlament sklenil poslati štiri poslance na Dunaj, med njimi Bluma, da izrečejo zahvalo dunajskemu meščanstvu za boj za ustavo. Blum je takoj videl, da vlada ne edinost med meščanstvom ter da si dunajska mestna uprava sploh ne ve sveta. Blum je že hotel odpotovati, ko se pojavi pred mestom Windischgrätz. da ga ukloni. Blum je ostal na Dunaju in pomagal z dejavnimi in sveti braniti Dunaj, ki je pa le podlegel. Blum je mislil, da ga izžene, kakor druge inozemce, toda Windischgrätzov tajnik, bivši konzul v Lipskem, je posebno sovražil Blu-

ma. Napraviti ga je hotel neškodljivega; označil ga je kot anarhista, ki so ga zalotili na Dunaju z orožjem v roki, in takoj sestavljeno izjemno sodišče ga je obsodilo in drugo jutro zgodaj dne 9. novembra 1848 je bil ustreljen. Zadnje njegove besede so bile: »Umriem za svobodo!«

Doma in po svetu.

Konferenca male antante v Beogradu, ki se je vršila te dni, je razpravljala predvsem o naslednjih vprašanjih: 1. razorožitev v zvezi s konferenco za razorožitev; 2. gospodarska organizacija srednje Evrope na bazi najtesnejšega sodelovanja držav; 3. revizionistične tendence proti državam male antante v nekaterih sosednjih državah; 4. vzhodne reparacije z ozirom na razmerje z Bolgarijo. Zunanji ministri Jugoslavije, Čehoslovaške in Romunije stoje na stališču mirovnih pogodb, ki so predpogoji miru v Evropi. Navzoči so bili ministri dr. Beneš, Titulescu in Jevtić.

Državne uradnike tolažijo. Na seji senata, dne 18. t. m. so v razpravi naglašali razni govorniki, da je definitivnost in ugoden položaj državnih uradnikov tudi v intencijah sedanje vlade ter da se to izvede, ko pride čas za to. Člen 110 zakona se je napačno tolmačil.

Izstopi iz ljubljanskega občinskega sveta. Ljubljanskemu županu so poslali občinski svetniki Franc Debevec, dr. A. Gosar, dr. T. Klinar, Iv. Krvina, Avg. Martinčič, Jos. Musar, Jos. Rajnar in Jos. Rutar pismo, s katerim poročajo, da odlagajo svoja občinska svetniška mesta v ljubljanskem občinskem svetu. Vzrok so zadnje volitve v odseke, češ, da je pri teh volitvah nastopila nova, izrazito politična skupina in je s tem formalno porušeno dosedanje razmerje med občinskimi svetniki.

Vojni dolgovi so večji, kakor so bili ob zaključku vojne. Ob zaključku vojne je znašal vojni dolg 16 milijard dolarjev. Ruskih 18 milijard so že takrat smatrali za neizterljive. Do 1. junija 1931 je prejela Amerika od 15 evropskih držav skupno 2.6 milijarde na račun odplačila. Od tega zneska pa je šlo samo za obresti 1.8 milijard dolarjev. Nato je prišel Hooverov moratorij in evropske države so jemale nova posojila in s tem odplačevale dolgove. Logična posledica je, da se dolgovi niso zmanjšali. Zato je problem vojnih dolgov težak ter se bo mogel zaključiti samo s črtanjem vojnih dolgov.

Dobra lekcija. V Trstu so študenti priredili nacionalistične demonstracije proti Jugoslaviji. Na cestah so se zbrale množice prebivalstva ter se pomešale med demonstrante ter začele demonstrirati proti fašistom z vzkliki: Nočemo vojne! Proč z Mussolinijem! Deloma so se množici pridružili tudi študenti. Demonstracije so zadušili karabinerji in vojaštvo. Ponoči je fašistična oblast izvršila mnogo preiskav in aretacij. Po demonstracijah je vojaštvo zasedlo vso okolico s patruljami.

»Zgodovina avstrijskega strokovnega gibanja« je naslov debeli knjigi v nemškem jeziku, ki jo je spisal Julius Deutsch. Prvi del obsega zgodovino strokovnih organizacij od njih početkov do izbruha svetovne vojne. Tu se navajajo tudi strokovne organizacije po spodnjem Stajerskem, Kranjskem, v Trstu in v Primorju, ki so bile pred vojno zvezane z dunajskimi centralami. Te dni pa je izšel drugi del te zgodovine, na 300 straneh, ki opisuje vlogo strokovnih organizacij ob prevratu in njihov razvoj v Avstriji do današnjega dne. Zelo poučno, zato priporočamo. Naroči se lahko tudi potom uprave »Delavske Politike«.

Svoboda tiska v Nemčiji. Nemška zasilna naredba proti tisku je v veljavi nad šest mesecev. Baron Papen jo je izdal dne 14. junija t. l. V dobi teh šestih mesecev so bili v nemškem ozemlju prepovedani socialnodemokratični listi 449 dni. V celoti je bilo

Zimsko blago

kupite najbolje in poceni samo v

J. Trpinovem bazarju

»... in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom. In ne vpelj nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Amen.« In že zagrmí glas: »V imenu božjem smo se zbrali, za rešitev morale, za narodov blagor! Sam satan hodi zdaj po pobožni dolini šentflorjanski in razliva gnoj, svinjarijo in pohujšanje po njej. Zato kličem: Zgeni se slovenski narod, narod ves katoliški in veren, pobij satana in na grmadi naj zgori njegovo gnusno delo. Glejte, tam na oni strani kupe knjig, na njih satanova različna imena. Razglasil jih bom, preden jih upepelimo v čast božjo in blaginjo naroda.

— Pohujševanje se je pričelo s Prešernom!

— Pijanica protiverskega na grmado! Tuli množica.

— Nadaljeval ga je Levstik!

— Pohujševal je ljudstvo!

Iz Wolfove ulice pribeži Cankar. Obstane. Zavzet prisluhne.

— Gregorčič!

— Bogokletne pesmi je pisal!

— Askere!

— Bogu se je posmehoval!

Cankar vzkrili z rokami, razsrjen vpije: Stran farizeji!

— Joj, Bog usmiljeni, glejte! Tamle kriči upornik, krivoverski Cankar. Zlodej sam se je prikazal v njegovi koži.

— Bogokletne »Hlapce Jerneje« je pisal. Na grmado ž njim. Množica tuli in grozi.

— In tamle je privezan grešnik Župančič! Ves slovenski narod je pohujšal. Gledališče je osvinjal.

— Naj zgori!

— Tamle so še tudi bogokletne in svinjske knjige Cankarjeve družbe!

— Sam gnoj in krivoverstvo! Na grmado!

Cankar besen krili z rokami in vpije. Množica tuli in navali proti njemu. Tedaj pa ... se je Bog Oče silovito razsrdil. Potresel je Ljubljano, da se je sesula Frančiškanska cerkev prek množice, udušila grmado in — bil je jok in stok in škripanje z zobmi. — Potem pa vse tiho je bilo ...

Toda čudo! Nedotaknjeni so ostali kupi knjig, zdrava in cela Cankar in Župančič.

Tedaj je prihrumela velika množica, odvezala Župančiča, vzklikala Cankarju in planila po knjigah.

Cankar je napisal knjigo: Pismo-uki in Farizeji. Nato je moral v nebesa.

Župančič pa je naprej uprizarjal »Veseli vinograd«.

Svobodno sonce je zasijalo po slovenski zemlji in zdravo ljudstvo je pelo himno napredku in naravnemu življenju.

izdanih 45 prepovedi ter je bilo po njej prizadetih 72 listov Nobena prepoved pa ni bila izdana, v svobodnih državah Bavarski, Badenski in Württemberski. Prepovedi so se torej izvršile po drugih nemških deželah, predvsem v Prusiji.

Danski podjetniki zahtevajo znižanje mezd za 20%. Danski delodajalci so odpovedali vse tarifne pogodbe, ki potečejo spomladi 1933. Glavna zahteva delodajalcev, ki so jo navajali že pri zadnjih pogajanjih, je splošno znižanje vseh mezd in akordnih plač za 20%. Podjetniki se sklicujejo na druge dežele, češ, da so bile plače drugod mnogo več znižane, kakor na Danskem. Zveza danskih strokovnih organizacij je sklenila, da odklanja vsakršna pogajanja glede 20%-nega znižanja plač; pripravljena pa je, da se pogaja na popolnoma svobodni podlagi. Zveza povdarja v svojem dopisu na delodajalce, da zniževanje mezd ne more pospeševati produkcije in ne povečati konzuma ter zaposlenosti. Po mnenju strokovne zveze bi bilo na mestu skrajšanje delovnega časa in prepoved dela čez čas, če se hoče omiliti sedanji bedni položaj. Kako se bo ta borba razvila, je še nejasno. Dansko je kriza precej kasno doletela, a sedaj je tudi tam na vrhuncu. Od okoli 317.000 organiziranih delavcev je bilo konec oktobra letos 32,4% nezaposlenih, to je ena tretjina, dočim jih je bilo lani 15,8%. Delodajalci ta položaj izrabljajo.

Nove tovarne v sovjetski Rusiji. V Moskvi so otvorili zadnje dni novo veliko tovarno za izdelovanje dvokoles, ki naj bi izgotovila letno 450 tisoč koles. Obenem je bilo letos izročeno obratu šest velikih tovarn za pridelovanje umetnega gumija, s kapaciteto več milijonov ton. Rusi se hočejo na vsak način sčasom popolnoma osamosvojiti in postati neodvisni od inozemstva.

Maribor.

Mestna občina štedi. Po sklepu zadnje seje mestnega občinskega sveta zgubijo občinski nastavitelji od novega leta dalje vse deputatno denarje, ki so jih doslej že več let sprejemali. Prizadeti so pri tem tudi delavci mestne plinarne, ki so sprejemali vsako leto po 1.450 kg premoaga zastoni. Če bo naša ta indirektna redukcija plač zboljšala slabo finančno stanje mestne občine, ne vemo. — Izgleda pa, da gospodje, ki odločujejo v mestnem načelnstvu, skušajo v poslednjem času sanirati finančno stanje z občutnimi redukcijami plač mestnim uslužbencem. Pri tem se jim ne zdi vredno, da bi, preden podvzamejo kakšne ukrepe, poklicali k razgovoru zastopnike občinskih uslužbencev, kar vsekakor kaže, kako reakcionarno usmerjeni so danes gotovi odločevalci faktorji na mestnem magistratu. To pa naj bo tudi glasen opomin mestnim uslužbencem, da bodo svoje pravice zamogli braniti le v močni svobodni strokovni organizaciji.

Plenarna seja živilcev v Ljubljani. V nedeljo, dne 11. decembra so se sestali zastopniki živilskih organizacij Dravske banovine, da razpravljajo o važnih socialnih vprašanih živilske stroke. Storili so se važni in dalekosežni sklepi, z namenom, da se pomaga živilskim delavcem v boju za njihove pravice. Tozadevno je sklicala mariborska podružnica minuloto nedeljo dobro obiskan sestanek svojih članov, na katerem se je poročalo o poteku te važne plenarne seje. — Članstvo je z zanimanjem sledilo obširnemu referatu ter odobrilo sklepe svojih voditeljev. Na nas je sedaj ležeče, da realiziramo sklepe plenarne seje. Zatorej na delo, sodrugje!

Tožba nadsvetnika Hinterlechnerja proti mestni občini zavrnjena. Kakor smo že svojočas poročali, je mestni tržni nadzornik, veterinarski nadsvetnik Hinterlechner, vložil tožbo proti mestni občini za znesek 567.275 dinarjev, za katero vsoto da je oškodovan vsled predčasne upokojitve za časa županovanja g. dr. Leskovarja. Minuli petek se je pred tukajšnjim sodiščem vršila razprava. Po zaslišanju številnih prič je sodišče tožbo zavrnilo radi zastaranja. Tožilec je namreč računal rok za vložitev tožbe od dneva, ko mu je bil dostavljen dekret, medtem ko je zastopnik mestne občine g. dr. Müller zastopal stališče, da je tožitelj že pred dostavitvijo dekreta zaznal za to, da je spet reaktiviran. Sodišče si je osvojilo stališče zastopnika mestne občine in je tožbo zavrnilo. Proti zavrnitvi pa se bo zastopnik nadsvetnika Hinterlechnerja g. dr. Brence iz Ljubljane pritožil. Očividno bo ta proces trajal še dolgo časa.

A. T.

Knjige Cankarjeve družbe

(Konec.)

Cankarjeva družba je delavska knjižna založba, namenjena predvsem delavcem. Ker pa je delavstvo, ki to založbo s svojimi prispevki vzdržuje, po svojem svetovnem nazoru marksistično, je samoočelno, emvno, da mora družba to vpoštevati in izdati dela, kakršna razumemo danes pod proletarsko književnostjo, pisana v duhu marksizma in racionalističnega svetovnega nazora. Ne moremo zato, če to gotovim krojom ni po volji, saj nismo od njih odvisni. Sploh pa, saj tudi oni nas ne vprašajo, kaj naj bi izdajali v svojih založbah, ki nas tudi prav malo zanimajo in se prav nič ne razburjamo nad njihovimi biblijskimi pravljicami. Z isto pravico, s katero oni trosijo po deželi slamnato rezanco in puhlo repo, bomo menda tudi mi smeli razvažati potrebni »gnoj« za našo setev, dokler se to godi v okviru obstoječih zakonov. — Pa tendenca? Klin se zbija s klinom in proti tendenci moraš nastopiti s tendenco. Pokažite dela v našem slovtvu, ki so brez tendence! Malo jih je. Zaman bi jih tudi iskal v delih, ki jih izdaja Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani, da o Moherjevi družbi sploh molčimo. Črne saje iz te Moherjeve kuhinje so očrnilo večino slovenskih možgan in ni nič čudnega, če zadnja leta mnogi otrsajo raz svojih glav to črno pastino. Zaveli so, ostrši vetrovi in skozi nepremično plast sajaste megle je prodrl že marsikak solnčni žarek. Zato nikar ne mislite, da čutimo še kako potrebo za ganljivimi zgodbicami o krščanski dobrotelnosti, o zveličavnih vrednotah pokorščine, o patrijarhalnem sožitju hlupca in gospodarja, za vzpodbudnimi življenjepisi krščanskih svetnikov, za raznimi duhovnimi vajami t. i. d. Ti časi so minuli in vi sami ste jih krepko pomagali izbrisati. Mesto ganljivih zgodbic zahteva današnji rod stvarnega življenja, mesto krščanske dobrotelnosti pravice, mesto pokorščine enakopravnost, mesto patrijarhalnosti kolektiv svobodnih individualnosti, mesto svetniških zgodb zgodovinske vzore boriteljev za svobodo človeštva, pa čeprav bi bili to zaničevani »banditi« kot Spartakus, Razin, Gubec in podobni. Duhovne vaje današnjega proletariata so pa stremjenje za samoizobrazbo s pomočjo knjig, predavanj in tečajev, izoblikovanje duševnosti, kremenitev značaja in utrjevanje mišic. Šele par desetletij ima to stremjenje za seboj, vendar se klerikalizem že trese pred njim, tisti klerikalizem, ki že dva tisoč let osrečuje človeštvo s svojo krščansko moraljo, pa ga ni mogla naučiti niti svojega najosnovnejšega nauka, ljubezni do bližnjega. Razum zahteva, da stvar, ki se ne obnese, zavržemo in posežemo po drugi. Zato naj cerkev ne krivi nas, če se od njenega kraljestva kos za kosom krha.

Da je Cankarjeva družba na pravi poti, dokazuje najbolj »Slovenec« prostaški napad na njene knjige, ki ga je objavil 8. in 10. t. m. Takega rovtarstva je zmožen samo katoliški list. Nam je prav. »Po njih delih jih boste spoznali.« Cankarjeva družba dosedaj kljub nasprotni ideologiji še ni nikjer prestopila meje dostojnosti. Ta privilegij si »Slovenec« lahko obdrži, ampak naj nikar ne toži drugič o nestrpnosti in kulturnem boju. Kdo pa ga izziva? Zadnji čas se kar vrste

Konkurz s 70% aktiv. V konkurznem postopanju trgovca Mazarona v Mariboru je bil dosežen pri dražbi premičnin, katere se je nedavno vršila v prostorih Zadrzne gospodarske banke, tako uspešen izkupiček, da bo mogel konkurzni upravitelj razdeliti med upnike celo 70% terjatev in so še razven tega kriti stroške konkurznega postopanja. Tako ugodnega uspeha v konkurznem postopanju pri sodišču že dolgo nismo doživeli. Zadeva je zanimiva predvsem radi tega, ker je pokazala nujno potrebo takšnega podjetja v Mariboru, kjer bi se zarubljene stvari stalno prodajale na dražbi, kjer bi mogli zainteresirani stvari ogledati in se lažje zbirati pri dražbah. Ker pa takšne dražbene dvorane, kot jo poznaajo po drugih večjih mestih, v Mariboru še ni, se žal vedno dogaja, da se zarubljene premičnine prodajajo običajno le še na dražbi pod roko, t. j. za komaj tretjino cenilne vrednosti. S tem pa ni ustrezno niti upniku, niti dolžniku in je ta način rubežev v splošno narodno-gospodarsko škodo. Slučaj konkurza Mazarona je kriče in naravnost vpije po potrebi zgoraj omenjene dražbene dvorane v Mariboru.

Poravnave in konkurzi v Mariboru. V konkurznem postopanju čokoladne tovarne »Sava« pri poravnalnem naroku dne 27. novembra ni bila dosežena potrebna večina za prisilno poravnavo in je bil radi tega narok preložen na 19. decembra v svrhu novega glasovanja. — Poravnalno postopanje je bilo proglašeno nad premoženjem gospe Marije Fetič-Frankheim, omožene Scheiber, lastnice frizerskega salona v Mariboru.

te vrste izpadi, ki kažejo gotov sistem. Gotovim ljudem so zopet začeli rasti grebeni in ne strašijo se niti denuncijantstva, samo da bi na kak način »podvalili« nasprotniku. Ali, dragi prijatelji, te metode vam ne bodo vrnila Mehike, ne Rusije, ne Španske, tudi ne omajanih pozicij povsod drugod. Najmanj boste pa pri nas kaj dosegli, mi nismo »Veseli vinograd«, ampak resni ljudje, preizkušeni že v mnogih borbah. Če smo slovenski marksisti že tam, kjer smo bili pred desetletji (drugod niso več), še to ni taka sramota kakor za vas, ki ste s svojim osrečevanjem človeštva še vedno tam kakor pred dva tisoč leti, edino omadeževali ste se precej med tem časom.

Govorec o kolektarju, pravi »Slovenec« članar, da ponuja ničvredno »hrano«. — Spodtika se nad Aškerčevo »Bajramsko legendo« in pravi:

»Za nas (klerikalce) je to bogokletje, za vsakočar pa — surovost.« Mi pa mislimo, da je v tej Aškerčevi pesmi več vsebine in zdrave morale kakor v sto Vodnikovih ali Vodnikovih. Aškercu še vedno niso oprostil, da je slekel sutano, sveda, dokler se ne bo našla kaka klerikalna založba, ki bo hotela z njegovimi zbranimi spisi napraviti kšeft, kakor so to napravili s Cankarjem, katerega spise so pred vojno sežigali in se radovali, kadar je kot svobodoljubljen umetnik za svoje socialistične ideje moral v ječo, danes je pa ves zlat, radi zlato obrezane izdaje njegovih del v klerikalni založbi, ki je iz panteista napravila čez noč klerikalnega pobožnjaka, iz neustrašenega borca udanega resigniranca in ki bi najraje polovico njegovih del zatajila, če bi jih mogla. Ne, Cankar prav nič ne potrebuje vašega hinavskega pomilovanja, če bi on še živel, bi se gotovo tudi sam vpregel v voz, s katerim vozimo »gnoj« po deželi kakor ga je on sam vozil za svojih živih dni. Treba je samo odpreti sodobne letnike »Slovenca«, pa se lahko o tem prepričamo. Hlapca Jerneja pa nikar ne imenujte po nemarnem, ker on ni figura, ki bi spadal med vašo svetniško galerijo.

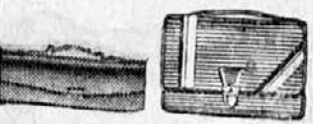
Kar se tiče Volkačevega članka o postanku in razvoju sveta pa samo eno: dokažite, da je ta teza neresnična in da je resnična samo ona o Adamu in njegovem rebu (ki ga je pred kratkim neki ameriški profesor izkopal nekje v Mezopotamiji. Imajo baje že za en cel zaboj takih Adamovih reber). Saj nismo trdooglavci, ki bi si ne dali nič dopovedati, ampak za vsako trditve zahtevamo, da je v skladu z razumom. Kjer je več verjetnosti, tam se pridružimo. Giordano Bruno in Galilej sta pa zgodovinski osebnosti in tu se ne da nič slepomišliti. Če bi le svetovirsemse osebnosti tudi bile vse tako zgodovinsko realne.

Na dipozitivih Ljubivoja Ravnikarja jaz nisem nikjer videl križanega boja, pač pa lik navadnega človeka, ki ga na križu ovijajo s paragrafi. Simbolični smisel te slike vsak priprost delavec lahko razume. Napisi na teh slikah so Cankarjeve besede iz Hlapca Jerneja, a članar jih imenuje »umazano norčevanje iz krščanskega verstva« in »bogokletstvo«. In ravno to bogokletstvo prodaja klerikalna založba v zlati obrezi.

Da, gnoj vozimo po deželi, naj obrodi obilo sadu!

Veliko pozornost je zbudila te dni v javnosti vest, da hoče Protituberkulozna liga v Mariboru zgraditi azil za tuberkulozne, kateri človekoljubni načrt hoče društvo izvesti s pomočjo velike dobrotelne akcije, na katero sta pristali tudi Društvo hišnih posestnikov in Društvo stanovanjskih najemnikov. Kakor znano, bo Protituberkulozna liga pobirala od vsakega najemnika enodinarski prostovoljni mesečni prispevek, ki ga bodo prevzemali hišni gospodarji ob priključitvi najemnine in sveda tudi sami prispevali k tej akciji. Tozadevne pole se bodo začele razdeljevati te dni in je z ozirom na človekoljubni namen stvari upati, da ne bo v Mariboru hišnega posestnika oz. hišnega upravitelja (hišnika), ki se ne bi radevolje zavzemal za čim lepši uspeh akcije. Pobiranje prispevkov se bo pričelo po novem letu. Lepa in plemenita naloga, ki si jo je nadel Protituberkulozna liga v Mariboru za svoje drugo desetletje, zasluži vsestransko podporo najširše javnosti.

Silvestrov večer. Pevski odsek pekov priredi dne 31. t. m. Silvestrov večer, ki se bo vršil v Gambrinovi dvorani. Na spo-

JABOLKA

od Din 0.50
dalje za kg se
prodajajo do-
kter ne poide
zaloga

Ivan Kravos
Maribor,
Aleksandrova c. 13

Maribor,
Koroščeva c. 36

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

redu so pevske točke, nastopi komikov, srčna loterija, ples itd. Igra godba »Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev«. Vstopnina Din 10.—. Prijatelji pekov dobrodošli!

Poslušajte se čistilnega in fizikalnega kopališča OUZD v Marijini ulici št. 13! — Čistilne kopeli za člane od Din 2.—, za nečlane pa od Din 3.— naprej.

Vse, kar rabite za pisarno, kupujte v trgovini Ljudske tiškarne d. d., Slomškov trg 6

Guštanj.

Mi delavci smo jim trn v peti. O delu naše Zveze Pohodovci nimajo pravice govoriti. Gospoda, kadar boste pokazali, da ste storili vsaj toliko kot je črna za nohtom za delavstvo, potem primerjajte, danes pa nimate kaj primerjati. Kar pa pišete o Nemcih, ki da jih baje mi protežiramo in da smo vam pri delu proti njim padali v hrbet, je pa brez vsake podlage. Naša kovinarska zveza je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi se preprečilo uvažanje polfabrikatov in da bi država ne oddajala svojih naročil v inozemstvo, temveč da se naj obnovi našo martinarno za jeklo in doma izdeluje vse, kar je mogoče, da pride delavljno delavstvo do zaslužka. Te zahteve smo v leku zadnjih let neštetokrat poudarjali in prednašali sreskemu načelnstvu in vladi. Ako v tem nismo uspeli, ni naša krivda. Pa tudi za to nič ne moremo, da so gospodje okrog Pohoda dobo preteklih let prespali, da o vsem tem nič ne vedo. Omeniti je tudi treba zaganjanje Pohodovcev v tiste delavce, ki so se na poziv, kdo želi, da se bo v ljudski šoli učil nemški jezik, zgledali v šoli. Teh sto priglasov je za naše prenapete nacionalce višek škandala za Guštanj. Zakaj neki bi se delavski otroci poleg slovenščine in srbohrvaščine ne smeli učiti tudi nemščine? Zakaj ne bi smeli tudi oni pokukati v literaturo, iz katere je marsikak nacionalce črpal svojo modrost? Ako človek zna več jezikov, se lažje prerije skozi življenje. Po mnenju Pohodovcev bi se v Jugoslaviji otroci smeli učiti samo državne jezike. Gospodje, preden se zaganjate v ukaželjne delavce, se rajše ozrite okoli sebe, pa boste morda našli še kakšne hvaležnejše objekte za vašo kritiko. Mislimo namreč na družine, v katerih se govori v vseh mogočih jezikih, samo v naših državnih jezikih ne, ali pa prav malo. Naše delavstvo se svojega slovenskega pokolenja ne sramuje, sramovali pa naj bi se tisti, ki v svojih metodah kopirajo italijanski fašizem.

Zagorje ob Savi.

Tukajšnji dramski odsek »Svobode« priredi na Stefanovo, dne 26. decembra 1932 ob 17. uri rusko dramo v treh dejanjih »Spavaj moja deklica«, in sicer v dvorani Zadrzne doma na Lokah. Cenj. občinstvo se naproša, da poseti to krasno predstavo v obilnem številu.

Knjižnica »Svobode« Loke je odprta vsak četrtek od 4. do 7. ure zvečer in vsako nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne. — Knjižnica Zagorje pa vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure pop. ter v nedeljo od 8. do 12. ure dopoldne. Delavci in delavke, posegajte pridno po knjigah! Družnost!

Praška občina za stanovanj. Praški mestni svet najame posojilo 8.490.000 Kč (to je okoli 12 milijonov dinarjev) za gradnjo stanovanj. Dalje je svet sklenil razdeliti 18 milijonov Kč (ca. 26 milijonov Din) posojil onim, ki bi hoteli graditi mala stanovanja. Naše občine pa pozabljajo na te potrebe v svojih proračunih, ali pa dovoljujejo neznatne vsote.

Smučke

za otroke po Din 60.—
za dame " " 80.—
za gospode " " 90.— do 120.—

in vse ostale potrebščine najceneje pri

Hojnik & Prinčič
Maribor, Aleksandrova c. 26

Najfinejši rum
Brandy
Pristna slivovka
ter vse vrste likerjev itd. na debelo in na drobno

JAKOB PERHAVEC

tvornica likerjev, desertnih vin in sirupa

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9. / TELEFON 25-80

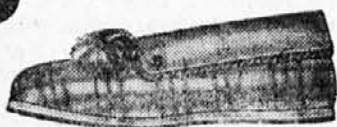
Je obutev najprimernejše darilo!

Za mamico in hčerko:

Za očka:

Za otročičke:

DIN.
25

Vrsta 7042
Tople copate iz volnenega sukna z močnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo Vaše otroke pred prehlajenjem. Damske Din 29.—.

DIN.
29

Vrsta 242
Lahek čevlji za telovadbo iz močnega črnega boksa. Ženski Din 35.—, moški Din 39.—.

DIN.
35

Vrsta 2851—05
Čevlji iz laka ali rujavčega boksa za naše najmlajše odjemalce. Vel. 19—26 Din 35.—; vel. 27—34 Din 49.—; vel. 35—38 Din 69.—.

DIN.
35

Vrsta 3661—00
Otročičkom za mrz, visok čevljiček iz rujavčega ali črnega boksa s podplatom iz krupona. Vel. 19—26.

DIN.
69

Vrsta 5662—00
Otroški čevlji iz finega boksa s podplatom iz krupona. Vel. 27—34 Din 69.—.

DIN.
59

Vrsta 9891—60
Nepremočljivi otroški škornji iz lakastega gumija, v katerih otrok lahko hodi tudi po največjem snegu in blatu. Vel. 19—26 Din 59.—, 27—34 Din 79.—, 35—38 Din 99.—, moški za štrpaci Din 129.—, lakasti Din 149.—.

DIN.
29

Vrsta 7045
Zjutraj, ko vstanete, zvečer, ko se vrnete z dela, Vam bodo dobro služili naši topli in udobni domači čevlji iz volnene tkanine.

DIN.
59

Vrsta 1845—03
Udobni čevlji iz baržuna za urad in delo. Isti iz satena za isto ceno. Čevlji iz satena se lahko nosijo v snežnih čevljih.

DIN.
69

Vrsta 3945—03
Udobni čevlji iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Izdržljivi v vsakem štrpacu. Za dnevno uporabo nenadomestljivi.

DIN.
69

Vrsta 1845—52
Zelo elegantni in lahki čevlji iz najfinejšega baržuna, kombinirani z lakom. Nado-mestili Vam bodo čevlje iz jelenje kože in zadovoljili tudi najfinejši okus.

DIN.
99

Vrsta 1845—05
Solidni in lahki čevlji iz najfinejšega laka. Najbolje odgovarjajo za svečane prilike. Isti iz boksa za isto ceno.

DIN.
69

Vrsta 1865—01
Praktične gumijaste snežke bodo obvarovale Vaše noge pred vlago, stanovanje pa pred nesnago. V teh čevljih nosite čevljičke iz satena za Din 59.—.

DIN.
89

Vrsta 2945—11
Okusni čevlji iz rujavčega in črnega boksa. Neobhodno potrebni vsaki gospodinjici za nedeljo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99.—.

DIN.
99

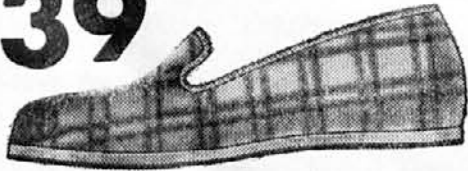
Udobni, topli, a vendar elegantni čevljički z okusnim okrasom. Za mrz in zimo nenadomestljivi.

DIN.
99

Vrsta 2605—51
Eleganten čevljiček iz rujavčega telečjega boksa z usnjeno peto. Zelo prikladen za sportni kostim.

DIN.
39

Vrsta 7047
Po dnevnem naporu se počutite najbolje v teh udobnih domačih čevljih iz volnene tkanine.

DIN.
49

Vrsta 9817—61
Te lahke galoše iz najboljšega gumija Vam bodo obvarovale čevlje; ohranile Vam bodo noge suhe in tople tudi v najhujšem dežju. Ženske galoše za isto ceno.

DIN.
89

Vrsta 1937—22
Trpežen čevlji iz črnega ali rujavčega boksa z nepremočljivim gumijastim podplatom. Pripraven za vsakega, ki predvsem zahteva trajnost čevljev.

DIN.
99

Vrsta 3967—22
Udobni čevlji iz črnega boksa z neraztrgljivim gumijastim podplatom. Zelo prikladni za one, ki so v svojem poslu prisiljeni, da mnogo hodijo.

Čistite čevlje z našo kremo. 1 skatla 5 Din.

Naš oddelek za nego nog Vas bo rešil neprijetnih žuljev!

Zenske nogavice:

Močne maco Din 9.—
Debele volnene Din 12.—
Fine flor Din 15.—
Najfinejše flor Din 19.—
Svilene Din 25.—
Tople volnene Din 29.—

Moške nogavice:

Gladke bombažaste Din 5.— in Din 7.—
Bombažaste z vzorci Din 7.—
Fine svilene Din 10.—
Tople volnene Din 15.—

Otroške nogavice:

Iz sukanca, fine, vel. 2—4 Din 8.—, vel. 5—8 Din 10.—, vel. 9—12 Din 12.—.

Vrsta 9897—84
Zajamčeno nepremočljivi gumijasti škornji za delo v vodi, na zgradbah. Operajo se v navadni vodi. Isti, lakirani, Din 149.—.